Roofpotvis at andere walvissen

Conservator Kees Moeliker van het Natuurhistorisch Museum Rotterdam zou niet meer dan een tussendoortje zijn geweest voor *Livyatan melvillei*. Deze roofpotvis maakte 12 tot 13 miljoen jaar geleden de oceanen van Peru onveilig. Dit reusachtige dier werd 13 tot 18 meter lang, en kon met zijn forse tanden en kaken zelfs baleinwalvissen verscheuren en verschalken.

Het *Livyatan*-fossiel is in 2008 ontdekt door de Nederlandse walvisspecialist Kees Post, op de laatste dag van een expeditie aan de droge zuidkust van Peru. Een reconstructie van de kolossale schedel is sinds vrijdag te bewonderen in het Natuurhistorisch Museum Rotterdam, samen met de schedels van andere uitgestorven Peruaanse walvissoorten.

De naaste nog levende verwanten van *Livyatan* zijn de potvis (*Physeter*) en de dwergpotvissen (*Kogia*) , maar in vergelijking met hun monsterlijke neef zijn deze dieren maar doetjes. Potvissen doden hun prooien niet met hun tanden. Ze eten voornamelijk inktvissen en slurpen die simpelweg naar binnen.

Met het uitsterven van *Livyatan* is het leven van baleinwalvissen een stuk veiliger geworden. Tegenwoordig jagen alleen de veel kleinere orka's nog af en toe op andere walvissen. Maar waar *Livyatan* zijn prooi in zijn eentje te lijf ging, belagen orka's baleinwalvissen in een groep.

Overigens is *Livyatan* oorspronkelijk beschreven als *Leviathan*. Kort nadat onderzoekers hun beschrijving van het fossiel publiceerden in 2010, maakten collega's hen erop attent dat de naam die zij hadden gekozen al in 1840 was toegekend aan een mammoet. Het monster werd prompt herdoopt tot het Hebreeuwse *Livyatan*.

LUCAS BROUWERS

'De grootste muil ooit - de Peruaanse roofpotvis en andere zeemonsters' is te zien in het Natuurhistorisch Museum Rotterdam van 1 juni 2012 t/m 6 januari 2013.